

האיגוד הישראלי לשחמט
בית הדין העליון

תיק מס' 6/25

בית הדין העליון של האיגוד הישראלי לשחמט

מר מוטי בנק -

המערער:

חבר הנהלת האיגוד הישראלי לשחמט

- נגד -

- תמשיבים:
1. מר גיל בורוחובסקי - הקובל
 2. עו"ד יורם צברי - היועץ המשפטי של האיגוד

פסק דין

א. כללי והחליד שבפנינו

1. המערער, מר מוטי בנק, הינו חבר הנהלת האיגוד הישראלי לשחמט.
2. לבית הדין הוגש ערעור המערער על החלטות המשיבים שלא להעביר לדין בפני ועדת המשמעת תלונה שהגיש המערער נגד יו"ר האיגוד, ד"ר צביקה ברקאי, שעיקרה: (א) הפצת מידע שקרי בהצעה לשינוי תקנון; (ב) שימוש במידע פנימי ושיבוש הליך קבלת החלטות באיגוד.
3. תפקיד בית הדין, כפי שהובהר בדיון, הוא לבחון אם קיימת עילת התערבות בהחלטות הקובל שלא להעביר את התלונה לדין בפני ועדת המשמעת - ולא להכריע בכל טענה משמעתית, ציבורית או פוליטית ביחס להתנהלות האיגוד.
4. ביום 3.11.25 ניתנה החלטת בית הדין בעקבות בקשת המערער לקיים דיון נוסף בפני בית הדין בנוכחות הצדדים, בסוגיית משמעותו של דוא"ל ששלח ד"ר ברקאי ביום 10.5.25, לענין הטענות בערעור. בית הדין קבע כי אין צורך בדיון נוסף, אך ניתנה לצדדים אפשרות להשלמות טיעון בכתב.

ב. התלונה שהגיש המערער

5. התלונה נשוא הערעור שבפנינו, עוסקת באופן עריכתו של סדר היום לקראת האסיפה הכללית שנקבעה ליום 11.6.25. לקראת האסיפה, כמקובל ובהתאם לתקנון האיגוד, הוגשו למזכירות האיגוד הצעות לסדר היום של האסיפה. בין היתר, הוגשו הצעות לשינוי התקנון, ובכלל זה הצעה מטעם יו"ר האיגוד בנוגע לסעיף 9.1.1.4, והצעה מטעם המערער הנוגעת לאותו סעיף. המערער הגיש את הצעתו ביום 20.5.25.

האיגוד הישראלי לשחמט
בית הדין העליון

6. בהתאם לסדר היום שפורסם לקראת האסיפה, נכללה בין היתר "הצעה מס' 1" שהוגשה מטעם יו"ר האיגוד, ד"ר צביקה ברקאי, לשינוי סעיף 9.1.1.4 כך שיידרשו 6 חתימות במקום 5 לצורך הכנסת הצעות נוספות לסדר יום ישיבת הנהלה. כמו כן, נכללה בסדר היום גם "הצעה מס' 3" שהוגשה מטעם המערער לתיקון אותו סעיף כך שיידרשו 3 חתימות במקום 5.
 7. המערער הלין בתלונתו על שני עניינים הנוגעים להצעת יו"ר האיגוד (הצעה מס' 1): ראשית, לטענתו, ההצעה כללה נימוקים ומצגים מטעים ואף שקריים, ובכלל זה נתונים שאינם מדויקים וייחוס מקור שאינו נכון, באופן העלול להטעות את חברי האסיפה הכללית. שנית, לטענתו, עצם הכללת ההצעה בסדר היום נעשתה שלא כדין ובאופן הפוגע בשוויון, שכן לשיטתו יו"ר האיגוד הגיש אותה כהצעת תגובה להצעת המערער, לאחר שהצעת המערער הודלפה אליו (לכאורה) ממזכירות האיגוד או ממי מגורמי האיגוד שטיפלו בה, טרם פרסום ההצעות לכלל החברים.
 8. לטענת המערער, בכך נוצר יתרון בלתי הוגן לטובת יו"ר האיגוד: בעוד שחברים מן השורה נחשפים להצעות רק עם פרסומן, ובשלב זה ממילא לא ניתן עוד להגיש הצעות נגדיות אלא רק להגיב במסגרת האסיפה עצמה, יו"ר האיגוד (לשיטתו) נחשף להצעתו מבעוד מועד והייתה לו אפשרות להגיש הצעה נגדית שנכללה בסדר היום.
 9. באסיפה הכללית שהתקיימה ביום 11.6.2025 אמנם נכללה הצעת יו"ר האיגוד לשינוי סעיף 9.1.1.4 כ"הצעה מס' 1", אולם יו"ר האיגוד הסיר הצעה זו מסדר היום, ולפיכך לא נערכה הצבעה ביחס אליה. הצעת המערער (הצעה מס' 3), נדונה ונדחתה בהצבעה.
- ג. החלטות המשיבים והטענות בהליך**
10. לאחר האסיפה הכללית, פנה המערער לקובל האיגוד (המשיב 1 בהליך זה) והגיש ביום 12.6.2025 תלונה כמפורט לעיל, ובקשה להעבירה לדיון בפני ועדת המשמעת.
 11. ביום 18.6.2025 נמסרה למערער, באמצעות סמנכ"לית האיגוד, הודעה קצרה בשם הקובל, ולפיה: "קובל האיגוד עיין בתלונתך בקפידה. לאחר בדיקה ובהינה של הפרטים, לא נמצא צידוק להגשתה לוועדת המשמעת."
 12. ביום 22.6.25, פנה המערער ליועץ המשפטי של האיגוד (המשיב 2 בהליך זה). בפנייתו ציין את הוראת התקנון שלפיה הליכים בפני ועדת המשמעת ייפתחו רק על פי כתב קובלנה שיוגש על ידי היועץ המשפטי או קובל שמונה מטעם האיגוד, וביקש כי תלונתו תועבר לוועדת המשמעת וכן כי יתאפשר לו להופיע שם ולייצג את עצמו.
 13. בתשובת היועץ המשפטי, כפי שצוטטה על ידי המערער, נמסר כי: "לאחר שקראתי בעיון רב את התלונה הגעתי לכלל מסקנה, שאין בה ממש במיוחד לאור העובדות, שמדובר בהצעות לשינוי תקנון והצעות לסדר היום, שבכל מקרה מחייבות הצבעה של חברי האסיפה הכללית בהתאם לשיקול הדעת שלהם."
 14. ביום 9.7.2025 הגיש המערער ערעור לבית הדין כנגד החלטות הקובל והיועץ המשפטי שלא לקדם את התלונה לוועדת המשמעת. המערער הוסיף וטען, כי הן הקובל והן היועץ המשפטי מצויים בניגוד עניינים לדון ולשקול את תלונתו, לאור היותם נגועים בניגוד עניינים ביחס לנילון, שהוא יו"ר האיגוד ולפיכך גם ממונה עליהם.

האיגוד הישראלי לשחמט
בית הדין העליון

15. במסגרת תגובת הקובל לבית הדין מיום 13.7.2025 נמסר נימוק תמציתי לדחיית בקשת המערער, ולפיו "הסיבה המרכזית" לאי העברת העניין לוועדת המשמעת היא שנושא הפניה לא עלה כלל לסדר יומה של האסיפה הכללית, לא נדון במסגרותה ולא התקבלה בו כל החלטה; בהעדר זיון או החלטה מצד האסיפה, לא מתקיימת עילה מהותית או בסיס תקנוני לנקיטת הליך משמעת, ולפיכך לא הוגשה קובלנה."

16. בהליך הערעור ולאחר קיום דיון בבית הדין בנוכחות הצדדים, הגיש המערער בקשה לקיום דיון נוסף או לביור נוסף ביחס למייל שנשלח ביום 10.5.2025 על ידי יו"ר האיגוד (שכותרתו: "הצעה לשינוי תקנון (בהנחה שאחרים יביאו הצעה הפוכה ..)"). בבקשתו טען המערער כי המייל לא הוצג לו טרם הדיון, וכי תוכנו שונה מהנוסח של ההצעה לשינוי התקנון שהופץ לחברי האיגוד לקראת האסיפה, וכי פער זה מלמד - לשיטתו - שהצעתו שלו נחשפה ליו"ר האיגוד טרם פרסום ברבים, באופן שאפשר ליו"ר האיגוד לשכתב ולעדכן את הצעתו כך שתוצג כהצעת "תגובה" להצעת המערער.

17. בהחלטה מיום 3.11.2025 נקבע כי אין צורך בקיום דיון נוסף בערעור, אולם ניתנה למערער אפשרות לחגיש השלמת טיעון בכתב בעניין המייל בתוך 14 ימים, תוך מתן זכות תגובה למשיבים בתוך 14 ימים ממועד קבלתה.

18. בהשלמת טיעון מיום 16.11.2025 חזר המערער על טענתו כי ההצעה שהופצה לחברי האיגוד שונה באופן מהותי מזו שהופיעה במייל, ומכאן - לשיטתו - כי הצעתו שלו הועברה ליו"ר האיגוד לפני פרסומה כדי לאפשר את השכתוב והגשת ההצעה כתגובה. המערער חזר וביקש כי תתאפשר הגשת התלונה לוועדת המשמעת, וכן חזר וביקש לשמש כקובל בתיק זה או לחלופין למנות קובל אחר, נוכח טענותיו לניגוד עניינים.

19. הקובל, בתגובתו מיום 19.11.2025, טען כי ההבדל בין שני הנוסחים הוא טכני בלבד ומהווה פתיח שאינו משנה את גוף ההצעה, וכן כי החלק המהותי של ההצעה זהה במלואו בין המייל המקורי לבין המסמך שהופץ לחברי האיגוד. לפיכך ביקש לדחות את בקשת המערער.

ד. המסגרת הנורמטיבית

20. על פי תקנון האיגוד (סעיף 4.14 לתקנון), הסמכות לנקוט הליכים משמעתיים נתונה להנהלת האיגוד, אשר מוסמכת לפעול מקום שלדעתה חבר איגוד או חבר הנהלה אינו ממלא אחר תקנון האיגוד או החלטות מוסדותיו, או מקיים פעילות שפוגעת באופן זדוני באינטרסים של האיגוד, ובכלל זה להתרות בו ובהמשך, לפי הצורך, אף לפנות לבית הדין העליון בבקשה להשעיה.

21. לשם ריכוז התלונות המגיעות לאיגוד, ההנהלה ממנה קובל (סעיף 9.1.2.22 לתקנון). בתוך מסגרת זו מופעל שיקול הדעת שהוענק בתקנון להנהלה ביחס להפעלת מנגנוני המשמעת, כאשר הקובל הוא הגורם המרכזי את התלונות ומחליט, בהתאם לשיקול דעת זה, אם וכאשר לקדם את העניין לכדי העמדה לדין משמעתי באמצעות הגשת קובלנה. סמכות מקבילה (לפתיחת הליך בוועדת המשמעת) נתונה גם ליועץ המשפטי של האיגוד (סעיף 9.1.2.23.2 לתקנון).

22. סמכות בית הדין להתערב בהחלטות הקובל/היועץ המשפטי קמה אם נפלו בהחלטה פגמים משפטיים או מנהליים כגון שקילת שיקולים זרים, אי שקילת שיקולים רלוונטיים, פגיעה בכללי הצדק הטבעי או אי סבירות קיצונית, וזאת מבלי להחליף את שיקול דעתם של הגורמים המוסמכים.

האיגוד הישראלי לשחמט
בית הדין העליון

23. בכל הנוגע לענין שבפנינו לגופו - תקנון האיגוד קובע כי שינויים בתקנון יתקבלו ברוב של 2/3 מבעלי זכות ההצבעה הנוכחים באסיפה כללית, וכי הצעות לשינויים חייבות להגיע לאגודות החברות וכן לחברי ההנהלה לפחות 21 יום לפני קיום האסיפה הכללית.

ה. דיון והכרעה

ה.1. ראש התלונה הראשון - "מידע שקרי" בהצעה לסדר לשינוי תקנון

24. המערער טען בתלונתו כי יו"ר האיגוד הציג במסגרת הצעתו לסדר לשינוי התקנון מצגים שאינם נכונים או אינם מדויקים, באופן שעלול להטעות את חברי האסיפה הכללית. בתוך כך טען המערער, בין היתר, כי הוצג כאילו "כמעט בכל איגודי הספורט" אין אפשרות להעלות נושא לדיון באסיפה כללית ללא דרישת תמיכה מינימלית, בעוד שלטענתו בפועל ברוב האיגודים אין דרישה כזו, ובאחרים הדרישה נמוכה משמעותית. עוד טען המערער כי צורפה או הוצגה "דוגמה מאיגוד השחייה" באופן המטעה ביחס למקורה או לעצם קיומה בתקנון הרלוונטי.

25. איננו קובעים ממצאים עובדתיים פוזיטיביים בדבר אמיתות כל אחת ואחת מטענות המערער ביחס לדיוק הנתונים, אולם על פני הדברים ניתן לומר בזהירות, כי התרשמנו שלפחות חלק מטענות ההסבר שנכללו בהצעה ובנספחיה אינן מדויקות במלואן, ולכל הפחות יש בהן ניסוח כוללני שעלול ליצור, בפני המשתתפים באסיפה, רושם שאינו משקף בהכרח את מלוא התמונה העובדתית.

26. עם זאת, אין די בקיומם של אי דיוקים (ואפילו אי דיוקים מהותיים) כדי לגבש בהכרח עבירת משמעת לפי תקנון האיגוד, ואף אין בכך, כשלעצמו, כדי להצדיק פתיחה בהליך משמעותי. אסיפה כללית היא המסגרת המוסדית שנועדה לקיים דיון בהצעות לסדר היום (לרבות הצעות לתיקון התקנון), לשמוע עמדות נגדיות, לשקול טענות בעד ונגד, ולאפשר למשתתפים לבחון את הדברים ולהחליט כיצד להצביע. במילים אחרות, ההנחה המובנית בתהליך הדמוקרטי של האסיפה היא שמציע ההצעה מציג נימוקים לעמדתו, ומתנגדים רשאים - ואף מצופים - להציג התנגדויות, להעלות נטונים חלופיים ולהפריך טענות שאינן נכונות, אם ירצו בכך. לשם כך מתקיימים דיון והצבעה.

27. בהתאם לכך, גם אם הוצגו בהצעה נימוקים שאינם מדויקים, נקודת האיזון התקנונית אינה בהכרח העמדה לדיון משמעותי, אלא בירור במסגרת הדיון באסיפה הכללית עצמה: המתנגדים יכולים להצביע על חוסר הדיוק, להציג אסמכתאות נגדיות ולשכנע את חברי האסיפה שלא לקבל את ההצעה. בית הדין אינו אמור לשמש כמנגנון "בקרה תוכני" על כל הצעה לסדר היום או הצעה לשינוי תקנון, והליך משמעותי אינו האכסניה הטבעית למחלוקות מסוג זה, כל עוד לא הונחה תשתית המלמדת על עבירת משמעת תקנונית מובהקת ועל סיכוי סביר להרשעה.

28. לכך יש להוסיף כי מן החומר עולה כי ההצעה הרלוונטית (מטעם יו"ר האיגוד) ביחס לתיקון סעיף 9.1.1.4 לתקנון חוסרה מסדר היום ביוזמת המציע, כך שבסופו של יום לא התקבלה החלטה מכוחה של אותה הצעה.

29. בנסיבות אלה, ומבלי לגרוע מטענות המערער באשר להשפעת תוכן ההצעה על דעת הקהל באסיפה, לא הונחה תשתית מספקת המלמדת כי מתקיימות עילת משמעת תקנונית המצדיקה התערבות בהחלטות המשיבים שלא לפתוח בהליך משמעותי ביחס לראש זה. לפיכך, גם לא מצאנו מקום להתערב בהחלטת הקובל שלא להעביר את התלונה לבירור בוועדת משמעת, אשר לא חרגה ממתחם הסבירות.

האיגוד הישראלי לשחמט
בית הדין העליון

2. ראש התלונה השני - "מידע פנימי" ותפער בין נוסח המייל לנוסח ההצעה הסופי

30. בתלונתו טען המערער כי יו"ר האיגוד ניצל מידע פנימי או מידע שנמסר לו שלא כדין ביחס להצעה לשינוי תקנון שהגיש המערער (ההצעה לתיקון סעיף 9.1.1.4 לתקנון), וזאת טרם שפורסמו ההצעות לכלל החברים. לטענתו, החשיפה המוקדמת אפשרה ליו"ר האיגוד להיערך להצעת המערער ולהוסיף לסדר היום, הלכה למעשה, הצעה נגדית או מותאמת מטעמו, באופן שפגע בהוגנות ההליך ובשוויון בין חברי ההנהלה והאגודות המשתתפים באסיפה הכללית.
31. ראשו השני של המערער מתמקד, אם כן, בעיקר בטענת חוסר שוויון: לטענת המערער, כחבר הנהלה או כחבר מן השורה באסיפה הכללית, הוא אינו נחשף להצעות לסדר ולנוסחי הצעות לשינוי תקנון בטרם פרסומן לכלל החברים, וכאשר ההצעות מתפרסמות - חלון הזמן להגשת הצעות נוספות או הצעות נגדיות כבר חלף, וכל שנוותר הוא להגיב במסגרת הדיון באסיפה הכללית. לטענתו, יו"ר האיגוד נהנה במקרה זה מיתרון בלתי הוגן בכך שלכאורה נחשף מראש להצעתו של המערער, ובהתאם לכך פעל להוסיף הצעה נגדית לסדר היום, שלשיטתו לא הייתה מוגשת אלמלא נחשף יו"ר האיגוד להצעת המערער מבעוד מועד.
32. המערער הוסיף וטען כי הראיה לכך שיו"ר האיגוד אכן נחשף להצעתו היא שהנוסח שהופץ לחברי האיגוד כולל פתיח ותימוכין שממסגרים את הצעת יו"ר האיגוד כתגובה להצעה "מתריסה" לצמצם את מספר החתימות הנדרש בסעיף 9.1.1.4. כך, בפתיח למסמך שהופץ נכתב במפורש: "הסעיף מועלה כנגד הצעה מתריסה לצמצם את המספר..." ומכאן מסקנתו כי מדובר בהצעה שנוסחה כתגובה להצעתו שלו (לאחר שזו "הודלפה" למגיש, לכאורה).
33. עוד הוסיף וטען, לאחר הדיון ולאחר שנחשף בדיון לנוסח הודעת המייל מיום 10.5.25 שכללה את הצעתו המקורית של יו"ר האיגוד לסדר היום של האסיפה, כי נוסח המייל, ובעיקר שינוי הנוסח בין ההצעה המקורית לבין זו שפורסמה בסדר היום, מוכיחים כי נעשתה "הדלפה" שהובילה להוספת ההצעה לסדר היום.
34. ברמת העיקרון, אילו היה מוכח שסדר היום (או מידע קונקרטי בדבר הצעות לסדר היום) הודלף למאן דהוא - ליו"ר האיגוד או לכל חבר אחר - לפני פרסומו ברבים, וכי עקב אותה הדלפה הוכנס לסדר היום סעיף נוסף אשר אלמלא ההדלפה לא היה נכנס אליו, אכן היה מקום לטעון כי יש בכך משום פגיעה בשוויון ההזדמנויות בין החברים. במקרה כזה, יתכן כי ניתן היה לראות בכך התנהגות העולה כדי הפרת משמעת ואף ניצול מידע פנימי, בהינתן שמדובר ביתרון בלתי הוגן הנובע מחשיפה מוקדמת שאינה עומדת לרשות יתר החברים.
35. אלא שבמקרה דנן, על פי המסמכים שהוגשו, לא זו התמונה העובדתית שהוכחה. המייל מיום 10.5.25 מלמד כי יו"ר האיגוד הניח על שולחן המזכירות את הצעתו לשינוי התקנון עוד לפני שהמערער הגיש את הצעתו ביום 20.5.25, תוך ציון כי מדובר בהצעה שמוגשת "בהנחה שאחידים יביאו הצעה הפוכה". היינו, עוד בטרם הגיש המערער את הצעתו, ולפיכך, ממילא, גם בטרם "הודלפה" לו לכאורה.
36. בנוסבות אלה, אין לראות בהגשת ההצעה "על תנאי" - קרי, בקשה לכלול הצעה בסדר היום רק אם תוגש / תיכלל הצעה אחרת - משום שימוש במידע פנימי או פגיעה בשוויון, כשלעצמה. אפשרות זו, במישור העקרוני, נתונה גם לכל חבר אחר, ואין בה כדי ללמד על מעמד מיוחד או יתרון ייחודי ליו"ר האיגוד, כל עוד ההצעה עצמה הוגשה למזכירות במועד ובדרך העומדים לרשות כלל החברים וכל עוד לא הוכח שמידע מוקדם שאינו נחלת הכלל הוא שיצר את האפשרות המעשית להגישו.

האיגוד הישראלי לשחמט
בית הדין העליון

37. אשר לפער בין נוסח המייל מיום 10.5.25 לבין הנוסח שהופץ לחברי האיגוד (ובכלל זה הוספת הפתיח המתאר את ההצעה כתגובה להצעה "מתריסה"), אין בפער ניסוחי זה, כשלעצמו, כדי להוכיח כי התקיימה הדלפה פסולה של הצעת המערער ליו"ר האיגוד טרם פרסום, או כי הפער הוא תוצר של שימוש אסור במידע פנימי.

38. בהקשר זה, לא ראינו לנכון לערוך בירור עובדתי בענין טענת ההדלפה לכאורה (או להורות לקובל לעשות כן), שכן זה לא היה משנה את התוצאה. גם אם ההצעה של המערער לסדר הובאה לידיעתו של מגיש ההצעה (יו"ר האיגוד) והוא זה שבחר לשנות את הפתיח שצורף לסדר היום בעקבות כך, השתכנענו שהגשת ההצעה, כשלעצמה (בשינוי נוסח קל של הפתיח) הונחה על שולחן המזכירות מבעוד מועד, כנדרש. שינוי הנוסח הקל בפתיח אכן אינו משמעותי, שכן תוכן ההצעה הינו זה שהונח כבר ב- 10.5.25 כאמור.

39. לפיכך, לא מצאנו כי החלטת הקובל שלא לפתוח בהליך משמעותי חורגת ממתחם הסבירות, או כי הונחה תשתית מספקת המלמדת על סיכוי סביר להרשעה משמעותית בגין שימוש פסול במידע פנימי או פגיעה בשוויון באופן העולה כדי עבירת משמעת.

1. סוף דבר

40. לא מצאנו כי בהחלטות המשיבים נפלו פגמים משפטיים או מנהליים המצדיקים את התערבות בית הדין, ולא הונחה תשתית מספקת המלמדת על סיכוי סביר להרשעה בהליך משמעותי באף אחד מראשי התלונה של המערער.

41. אשר על כן - הערעור נדחה.

ניתן היום: 15.1.2026

אסתי נדל, עו"ד
חברת בית הדין

דן מלכיאלי, עו"ד
נשיא בית הדין